

שצריך כתיבה על הסף על ידי זה שלמדים גזירה שוה.

אמר ליה: **אמר קרא "וכתבתם"** ומשמע שצריך **כתיבה תמה** [שלמה], וכתובת דיו על האבנים איננה כתיבה תמה [לפי שאינה מתקיימת, תוס'], אלא רק על הספר שייך כתיבה תמה, והדר ואחר הכתיבה, אמרה תורה לשים אותה על המזוזות של הפתח.

והוינן בה: **ומאחר דכתיב "וכתבתם"** ודורשים שאי אפשר לכתוב את המזוזה על האבן אלא על הספר, **האי גזירה שוה** שלמדים ממנה שכותבים על הספר למה לי? הרי גזירה שוה זו מיותרת.

ומשנינן: **אי לאו דילפינן האי גזירה שוה, הוה אמינא ליכתבא אאבנא** יחקוק את הכתב בסכין על גבי האבנים [ועל ידי חקיקה אפשר לכתוב כתיבה תמה גם על אבן] והדר **ליקבעא אסיפא** — ואחר החקיקה יקבע את האבן שחקק בה בצורת הפתח, ועל ידי זה יקיים את הפסוק "וכתבתם" כתיבה תמה, שעל ידי חקיקה היא כתיבה תמה, ואחר כך יקבענה במזוזות הפתח, **קא משמע לן הגזירה שוה** שצריך כתיבה בספר ולא באבן [עיי' בשטמ"ק פירוש אחר].

שנינו במשנה: **ארבע פרשיות שבתפילין מעכבות זו את זו, ואפילו כתב אחד** [אות אחת] **מעכבין**.

והוינן בה: פשיטא שכתבת את אחת

מעכבת שהרי כתוב "והיו לטוטפות" ומשמע לשון הויה ועכוב.

אמר רב יהודה אמר רב: לא נצרכא משנתינו להשמיע **אלא לקוצו של יו"ד** שגם הוא מעכב [יש מפרשים שהוא הרגל הימנית של היו"ד, ויש מפרשים שזה הכיפוף בצד שמאל של גג היו"ד, והוא הנקרא קוצו של יו"ד של רבינו תם].

והוינן בה: **והא נמי פשיטא** שקוצו של יו"ד מעכב, שהרי הוא חלק מהאות?

ומשנינן: **לא נצרכא אלא לאידך דין** שהשמיע **רב יהודה. דאמר רב יהודה אמר רב: כל אות שאין גויל** שאין גליון חלק של קלף מוקף לה מסביב **מארבע רוחותיה** אלא נוגעת אות אחת בחברתה **פסולה**.

וזהו שכתוב ואפילו כתב אחד מעכבין, שאפילו הלכות ומשפט אות אחת מעכב את התפילין, ואם אות אחת בתפילין אינה מוקפת גויל התפילין פסולות.

תנו רבנן: כתוב בתורה שלש פעמים את לז-ב המילה "טוטפות". א. בפרשת שמע "והיו לטטפת בין עיניך", ב. בפרשת והיה אם שמוע "והיו לטטפת בין עיניכם", ג. בפרשת והיה כי יביאך "והיה לך לאות על ירך ולטוטפת בין עיניך" [אך לפי המסורת שבידינו גם המילה לטטפת שבפרשת והיה אם שמוע כתובה לטוטפת עם וי"ו].

וכיון שבשתי הפרשיות שבקריאת שמע

על גט, אלא על פרשת סוטה או ספר תורה של מלך.

בגיטין שאפשר לכתוב גט גם בסם ובסיקרא, ואין צורך בדיו דווקא.

והתוס' באמת מפרשים שאין כוונת הגמרא

תלמוד לומר בפרשת "קדש לי" "והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך" זכרון אחד אמרתי לך, ולא ב' וג' זכרונות! ואם הוא מניחם בארבעה בתים נפרדים הרי זה ארבעה זכרונות.

הא כיצד הוא עושה להכניס ארבע פרשיות בארבעה בתים ושיהיה זכרון אחד?

כותבן על ד' עורות ומניחן בד' בתים העשויים מעור אחד⁽¹⁾ [וכיצד עושים: לוקחים חתיכת עור ומניחים אותה בדפוס שיש בו צורת ד' אצבעות, ולוחצים את העור על הדפוס, וכשמתיבש העור מוציאים אותו מהדפוס ונעשים הארבעה בתים מאליהם].

ואם בדיעבד כתבן את ארבעת הפרשיות בעור אחד והניחן בד' בתים על ידי שעשה בקלף שלשה חתכים, חתך בין כל פרשה⁽²⁾ לפרשה, יצא ידי חובתו.

כתובה המילה לטטפת בלי וי"ו ובפרשת והיה כי יביאך כתובה המילה מליאה עם וי"ו, הרי כאן ד' פעמים שכתובה המילה לטטפת. כי המלא הוא כשנים.

ומזה למדים שבתפילין של ראש צריך שיהיו ארבעת הפרשיות בארבעה בתים, דברי רבי ישמעאל.

רבי עקיבא אומר: אינו צריך ללמוד מאופן הכתיבה של המילה לטוטפות בשלשת הפרשיות. אלא למדים שצריך ארבעה בתים מביאור המילה לטטפות:

טט, במקום הנקרא כתפי, פירושו שתיים. ופת במקום הנקרא אפריקי, פירושו שתיים. ומהמילה לטוטפות המורכבת משתי המילים טט – פת למדים שצריך ארבעה בתים.

תנו רבנן: יכול יכתבם את התפילין של ראש על ד' עורות, ויניחם בתוך ד' בתים העשויים מד' עורות נפרדים?

שדיבוק הוא כמו תפירה. ואם כן דין דיבוק תלוי במחלוקת הבי"ו והב"ח בתפירה. והגרע"א בתשובה (י"א) כתב, שבגט שצריך שיהיה ספר אחד ולא שנים, פסק הרמ"א שאם הדביק שני דפים וכתב עליהם את הגט זהו ספק אם הגט כשר. והיינו שזהו ספק אם דיבוק מועיל להיות אחד, ואם כן הוא הדין בתפילין שצריך עור אחד הרי זה ספק אם דיבוק מועיל.

2. הט"ז (ל"ב ל"ו) הקשה שאם חתך את הקלף בין פרשה לפרשה הרי זה כמו שכתב כל פרשה בקלף נפרד ואין זה נחשב שכתבם בעור אחד. ועל כן פירש באופן אחר, שמדובר שכתב את הפרשיות בחלק התחתון של הקלף. וחתך מלמעלה בקלף החלק מול ההבדל שבין פרשה

1. הבית יוסף (ל"ב ל"ח) הביא מספר התרומה שאם תפר כמה עורות יחד הרי הם נחשבים עור אחד ואפשר לעשות מהם בית של תפילין. אך טוב ונכון לעשות מעור אחד ממש בלי תפירה. אך הב"ח חולק וסובר שעורות שמחברים על ידי תפירה אינם נחשבים עור אחד ואי אפשר לעשות מהם בית לתפילין.

ולענין דיבוק כמה עורות יחד בדבק אם נחשב כעור אחד או לא. הביא בזה הביאור הלכה (ל"ב ל"ח) כמה דעות. דעת המחצית השקל שדיבוק הוא כמו תפירה ותלוי במחלוקת הבי"ו והב"ח. ובהגהות הגר"ח צאנזר כתב שדיבוק עדיף מתפירה ומועיל לפי כולם להיות עור אחד. ודעת החתם סופר בתשובה שדיבוק לפי כולם אינו מועיל. ובאור זרוע מוכח

וצריך שיהא ריוח בין הפרשיות כשיכתבם על עור אחד, כדי שלאחר שיכתבם יוכל לתת כל פרשה בבית בפני עצמו על ידי שיחתוך את העור שבין כל פרשה ופרשה.

וצריך שיהא ריוח ביניהן בין הבתים שיהיו נפרדים זה מזה, דברי רבי.

וחכמים אומרים: אינו צריך לעשות ריוח בין בית לבית.

ושוין חכמים ורבי, שנותן חוט⁽³⁾ או משיחה [חבל דק] בין כל אחת ואחת מהבתים להבדיל ביניהן [וזהו טעמם של חכמים שלא

הצריכו רווח בין בית לבית כי מספיק לדעתם ההבדל שעל ידי החוט או המשיחה, עפ"י הבית יוסף].

ואם אין חריץ⁽⁴⁾ החריץ שבין בית לבית ניכר מבחוץ, פסולות התפילין.

תנו רבנן: כיצד כותבן לתפילין? תפלה של יד כותבה על עור אחד את כל ארבעת הפרשיות, ואם כתבה בארבע עורות נפרדים והניחם את ארבעת הפרשיות בבית אחד, יצא. ומכל מקום צריך לדבק⁽⁵⁾ את ארבעת העורות שעליהם נכתבו ארבעת הפרשיות, או בדבק או על ידי תפירה.

לפרשה. ואת הקלף החלק החתוך הכניס בארבעת הבתים. והפרשיות נמצאות מתחת לבתים וזה באמת נחשב שהפרשיות בקלף אחד. כיון שבין הפרשיות לא חתוך כלום.

3. התוס' הביאו בזה שתי דעות אם הדין שצריך לתת חוט או משיחה בין בית לבית זה רק כשכתב את כל הפרשיות בקלף אחד. או אפילו כשכתבן בארבעה קלפים נפרדים. והמחבר (ל"ב ג"א) פסק שצריך לתת חוט או משיחה גם כשכתבם בד' קלפים. ותמה הט"ז (ס"ק ל"ח) אם כן מדוע הזכיר המחבר דין זה גם בכתבן בקלף אחד, והרי לדעתו אפילו בד' קלפים צריך חוט או משיחה ומדוע היה צריך לומר זאת גם בכתבן בקלף אחד. וביאר הט"ז שד' קלפים זה רק לכתחילה ואם לא הניח חוט ביניהם כשר בדיעבד. אך כשהם בקלף אחד בזה החוט הוא לעיכובא ואם לא הניח חוט ביניהן התפילין פסולות.

ובדעה זו שצריך חוט רק כשכתב בקלף אחד, תמה הקרן אורה מה שייך החוט שהוא בין הבתים לפרשיות שהן בקלף.

ובעיקר דין חוט או משיחה בשטמ"ק הביא

בזה פירוש אחר שהכוונה שצריך לכרוך כל פרשה בחוט, ולדבריו מיושבת קושיית הקרן אורה שהרי באמת מניחים את החוט על הפרשיות.

4. פירש רש"י שעשה מבפנים ארבעה בתים נפרדים וביניהם מחיצות. אך מבחוץ אין החריץ ניכר. והשטמ"ק הקשה איך יתכן שיהיו ארבעה בתים ולא יהיה החריץ ניכר מבחוץ. וכתב לפרש שזה באופן שכיסה את הבתים בעור אחד ועל ידי זה אין החריץ ניכר. והחתם סופר בתשובה (או"ח ה') גם כן התקשה בזה איך יתכן ארבעה בתים והחריץ אינו ניכר. וביאר שהרי הסופרים מדביקים בתפילין של ראש בין בית לבית כדי שלא יתפרקו הבתים זה מזה ויתקלקל הריבוע. ולפעמים על ידי הדיבוק אין החריץ ניכר. ועל זה נאמר בגמ' שאם אין החריץ ניכר פסולות התפילין.

5. הגרע"א בתשובה (ח"א תשובה יא) הביא שהבית שמואל (אהע"ז סי' ק"ל) הוכיח מכאן שעל ידי דיבוק נהיה הכל אחד, שהרי רבי יהודה סובר שצריך אות אחת מבפנים ומבואר כאן

את אחת מהתפילין של ראש, ועל ידי שמכסה את ארבעת הבתים בעור אחד נראין עתה התפילין של ראש כבית אחד, ומניחה על היד! וכשרים הן לתפילין של יד ואף על פי שלא דיבק את הפרשיות שבפנים.

ותמהינן: היאך אמר רבי יוסי, מודה לי רבי יהודה, הרי עצם דין זה היינו (6) פלוגתייהו דרבי יוסי ורבי יהודה אם צריך לדבק את הפרשיות בפנים, שרבי יהודה סובר שצריך לדבק, והיאך אמר רבי יוסי שלא הצריך רבי יהודה לדבק?

אמר רבא: מדבריו של רבי יוסי נשמע, שחזר בו רבי יהודה וסובר שלא צריך לדבק, ולכן אמר רבי יוסי שמודה לו רבי יהודה.

ופרכינן: איני, היאך אפשר לומר שעושים מתפילין של ראש תפילין של יד, והא שלא רב חנניה ואמר משמיה דרבי יוחנן: תפלה של יד עושיין אותה מותר לשנותה לתפלה

שנאמר, "והיה לך לאות לסימן על ירך" שגם לך צריך שיהיה רק אות אחת! כשם שאות אחת מבחוץ, שלאותם אחרים שאינם רואים רק את הבית החיצון, הרי אפילו שבפנים ישנם ארבע עורות, מכל מקום מבחוץ זה נראה כאות אחת, כך אות אחת מבפנים כך לך המניח את התפילין וממשמש בהן, צריך שיהיה אות אחת. ואם לא דיבק את העורות בפנים, הרי על ידי המשמוש בתפילין [שהיו עושים את הבתים מעור דק] ירגיש המניח שיש בפנים כמה עורות, ואין זה אות אחת אלא ככמה אותות. ולכן צריך שידביק את העורות מבפנים, דברי רבי יהודה.

רבי יוסי אומר: אינו צריך לדבק, שאינו מקפיד על אות אחת מבפנים.

אמר רבי יוסי: ומודה לי רבי יהודה ברבי [החכם], שאם אין לו תפילין של יד ויש לו שתי תפילין של ראש העשוין מארבעה בתים, שטולה [שמכסה, מלשון טלאי] בעור

תפילין של ראש היו הפרשיות בקלף אחד ומפורש לעיל ששל ראש בקלף אחד כשר ולכן הכשיר רבי יהודה לעשותן של יד. ותירץ שאם כן לא שייך לומר ומודה רבי יהודה כיון שאין זה שייך כלל למה שחלק רבי יהודה עם רבי יוסי.

והשפת אמת רוצה לחדש שלפי רבי יהודה יהיה פסול אפילו אם היו הפרשיות בעור אחד. שהרי כשמכסה את השל ראש בעור עדיין נשאר המחיצות בין הבתים מבפנים. וכיון שטעמו של רבי יהודה הוא שכשם שאות אחת מבחוץ כך אות אחת מבפנים. אם כן כמו שבחוץ אם יש ארבעה בתים פסול לשל יד [ולכן צריך לכסות את הבית מבחוץ בעור אחד] כמו כן כשיש מחיצות מבפנים בין הבתים והם ארבעה בתים

שדיבוק מועיל לזה, הרי מוכח מזה שדיבוק עושה לאחד. והוא הדין לגט שצריך ספר אחד אם דיבק שני דפים יחד ויכתוב עליהם את הגט יהיה כשר.

והגרע"א וכן הגאון רבי מרדכי בנעט בביאור מרדכי דחו ראה זו על פי מה שכתב רש"י כאן (ד"ה והיה) שהחסרון בארבעה קלפים הוא, שלזה שמניח את התפילין וממשמש בהם ניכר שהם ארבעה קלפים.

ואם כן שכל החסרון הוא משום המשמוש, לזה מועיל דיבוק ושוב אין היכר במשמוש שהם ארבע. אך במקום שצריך שיהא אחד ממש יתכן שדיבוק אינו מועיל.

6. הקשה בקרן אורה הרי יש לומר שבאותן

עושים מתפילין של ראש תפילין של יד מדובר בעתיקתא, בתפילין שהונחו כבר בראש ואז אסור להורידם לקדושה קלה ולעשותם תפילין של יד.

והא דברי רבי יוסי שעושים מתפילין של ראש תפילין של יד מדובר בחדתתא, בתפילין שעדיין לא הונחו בראש, וכיון שכן, עדיין לא התקדשו בקדושת של ראש שיהיה אסור להורידם ולעשותם תפילין של יד.

והוינן בה: ולמאן⁽⁸⁾ דאמר במסכת סנהדרין הזמנה מילתא היא הזמנה ויחוד לדבר, נחשב כאילו הדבר נעשה בפועל, ואם כן כאן כשהזמין את התפילין להניחם בראש, אף על פי שלא הניחם, נחשב הדבר כאילו הניחן בפועל, ואסור להורידן ולעשותן

של ראש⁽⁷⁾, אבל תפלה של ראש אין עושים אותה של יד, לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה: ותפילין של ראש קדושתם חמורה כי רוב המילה "שדי" נמצאת בהם. השי"ן בבית של התפילין והדלי"ת בקשר של הרצועה. אבל בשל יד אין בהם אלא היו"ד ברצועה של התפילין.

ועוד, שכתוב "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך", ותניא: רבי אליעזר הגדול אומר, אלו תפילין שבראש. ולכן אסור להוריד תפילין של ראש מקדושתם ולעשותן תפילין של יד.

ואם כן איך אמר רבי יוסי שאפשר לעשות מתפילין של ראש תפילין של יד?

ומשנינן: לא קשיא, הא דברי רבי יוחנן שאין

מבפנים גם כן פסול לרבי יהודה לשל יד [לפני שחזר בו רבי יהודה והודה לרבי יוסי].

7. מבואר כאן בגמ' שתפילין של יד קדושתן קלה משל ראש ולכן מותר לשנותם ולעשותם לשל ראש. ותמה בקרן אורה שהרי מבואר בשו"ע שקלף שעיבדו אותו לשם מזוזה פסול לתפילין, כי קדושת מזוזה קלה מקדושת תפילין ועיבוד לשם קדושה קלה אינו מועיל לקדושה חמורה והרי זה שלא לשמה. ואם כן איך העיבוד והכתיבה לשם תפילין של יד שהיא קדושה קלה מועיל לתפילין של ראש שהם קדושה יותר חמורה.

ותירץ שתפילין מצווה אחת הם ולכן מועיל הלשמה לשם של יד גם לשל ראש. ורק מזוזה שהיא מצווה נפרדת לא מועיל העיבוד לשם מזוזה שהיא קדושה קלה לתפילין שהם חמורות.

8. כתב הרמ"א (או"ח מ"ב ג') שקלף שעיבדו אותו לשם תפילין אסור להשתמש בו לדברי חול. ואף על פי שפוסקים להלכה שהזמנה לאו מילתא ואינה אוסרת, זה דווקא בדברים שהם תשמישי קדושה. אך דברים שהם גוף הקדושה בהם הזמנה מילתא, וקלף הוא גוף הקדושה וכיון שהזמינו להיות לתפילין אסור להשתמש בו לדברי חול.

והגרע"א בתשובה (ח"א ב' ג') הקשה מסוגיא זו, שמבואר שתפילין שיחדם לשל ראש תלוי במחלוקת של הזמנה מילתא אם מותר להורידם לשל יד, והלא תפילין הם גוף הקדושה ובוה כולם מודים שהזמנה מילתא היא.

ומתחילה רצה הגרע"א לתרץ שבהזמנה לגוף הקדושה אוסר הרמ"א רק להוריד לדבר חול. אך לקדושה קלה מותר להוריד. אך תמה על זה שכמו שלמאן דאמר הזמנה מילתא מבואר כאן בסוגיא שאסור להוריד מקדושה

כי יביאך מימין, היינו מימינו של קורא, כאן שכתוב ששמע והיה אם שמוע מימין, היינו מימינו של מניח. שצד ימין של הקורא את הפרשיות מבחוץ הוא צד שמאל של המניח את התפילין, והקורא את הפרשיות מבחוץ קורא אותן בסדרן⁽¹⁰⁾, כסדר שהן כתובין בתורה, קודם הפרשה המוקדמת בתורה ואחר כך את הפרשה המאוחרת בתורה.

הלכך, זה שכתוב קדש והיה כי יביאך מימין, היינו מימין הקורא, שכשהוא קורא כדרך שקוראים מימין לשמאל, נמצא דפרשת קדש והיה כי יביאך שהן המוקדמות בתורה הן לימין הקורא, ופרשת שמע והיה אם שמוע, הן לשמאל הקורא.

וזה שכתוב הפוך, שקדש והיה כי יביאך משמאל, הכוונה על המניח, שהוא ימין של הקורא ויודועה שיטת רבינו תם והתפילין שנקראים על שמו תפילין דרבינו תם, שסדר

תפילין של יד. ואם כן איך מותר לשנות מתפילין של ראש לשל יד?

ומשינן: זה מדובר כגון דאתני⁽⁹⁾ עלייהו מעיקרא בתחילת עשיית התפילין של ראש התנה עליהם לעשותם לשל יד אם יצטרך לכך, ולכן מותר לשנותם.

תנו רבנן: כיצד סדרן כיצד סדר הנחת הפרשיות בבתי?

פרשת קדש לי, ופרשת והיה כי יביאך מימין. ופרשת שמע, פרשת והיה אם שמוע משמאל!

והוינן בה: והתניא איפכא, שקדש והיה כי יביאך משמאל, ושמע והיה אם שמוע מימין?

אמר אביי: לא קשיא. כאן שכתוב קדש והיה

ורק לגוף הקדושה מועיל, הרי כל מה שמצאנו שמועיל זה בעיבוד קלף לשמה, והרי הדין עיבוד לשמה בתפילין הוא לשם תפילין סתם, ולא מעבדים לשם של ראש אלא רק לשם תפילין סתם. ולכן ההזמנה שחלה היא רק קדושת תפילין ולא קדושת של ראש, וזהו שמבואר כאן בגמ' שלמאן דאמר הזמנה לאו מילתא מותר להוריד תפילין של ראש חדשות שלא השתמשו בהם ולעשותם של יד.

9. ומבואר בשו"ע (או"ח מ"ב ב') שאם התנה עליהם, הרי זה מועיל גם אם כבר השתמש בהם שיהיה מותר לשנותם לשל יד.

10. כתב התרומת הדשן (סי' מ"ט) שכיון שרואים כאן שיש ענין של קריאת הקורא העומד

חמורה לקדושה קלה. הוא הדין בהזמנה לגוף הקדושה שגם כן יהיה אסור להוריד לקדושה קלה.

והחזו"א מבאר שתפילין של יד ושל ראש הם באמת קדושה אחת. ורק כבוד הקדושה של ראש הוא יותר משל יד. ולכן בזה משום הזמנה לגוף הקדושה אין לאסור להוריד משל ראש לשל יד כיון שקדושתם אחת.

והגרע"א תירץ שיש באמת מאן דאמר בגמ' שסובר שגם בגוף הקדושה הזמנה לאו מילתא. וזוהי כוונת הגמ' כאן ולמאן דאמר הזמנה מילתא. כי יש מי שחולק גם באופן זה [של גוף הקדושה] וסובר שהזמנה לאו מילתא.

והגר"ח (פ"א מתפילין ה"א) תירץ, שלפי המאן דאמר הזמנה מילתא היא. כל צורה של הזמנה מועילה, אך להלכה שהזמנה לאו מילתא

הפרשיות בהם הוא קדש, והיה כי יביאך, והיה אם שמוע⁽¹¹⁾, שמע⁽¹²⁾].

אמר רב חננאל אמר רב: החליף סדר פרשיותיה של התפילין, פסולות.

אמר אביי: לא אמרן שכאשר החליף פרשיותיה הרי התפילין פסולות אלא רק אם החליף פרשה גוייתא פנימית, הנתונה בבית הפנימי, לברייתא, לפרשה חיצונית, הנתונה באחד משני הבתים החיצוניים. וכגון שהניח את פרשת "והיה כי יביאך" [הצריכה להנתן בבית הפנימי] בתוך הבית החיצון, במקום שצריכה להיות נתונה בו פרשת "קדש". או שהחליף את פרשה ברייתא ונתנה למקום של גוייתא, וכגון שנתן את פרשת "קדש" בבית פנימי, במקומה של פרשת "והיה כי יביאך". אבל, אם החליף גוייתא לגוייתא, שהחליף את סדרן של שתי הפרשיות הפנימיות ונתן את פרשת "שמע" במקומה

לה-א

של פרשת "והיה כי יביאך", או שהחליף ברייתא לברייתא ונתן את פרשת "קדש" במקומה של פרשת "והיה אם שמוע" לית לן בה לחשוש לשינוי זה, והרי הן תפילין כשרות.

אמר ליה רבא לאביי: מאי שנא החליף גוייתא לברייתא וכן החליף ברייתא לגוייתא דלא הכשרת אותן משום דהך פרשה החיצונית דבעי למיחזא אוריא לראות את האויר, והיינו, שדינה להיות בבית החיצון הסמוך לאויר [להבדיל מהבית הפנימי הרחוק מהאויר] לא קא חזיית לאויר, וכן הא פרשה פנימית, דלא בעי למיחזי אוריא, קא חזיית לאויר, כשניתנה בבית החיצון. אם כן גם כששינה והחליף את מקומה של פרשה ברייתא לברייתא אחרת, או ששינה את מקומה של פרשה גוייתא לגוייתא אחרת נמי צריך לפסול, משום דהך פרשה דבעיא למיחזי אוריא דימין קא חזיא

רש"י הרי אין שום ראייה לחידוש זה, כי המכילתא כפשוטה שזהו באמת סדר ההנחה בבתים ומניין לנו לחדש שיש דין מחודש של סדר כתיבתן.

אך בשו"ע מוכח לא כך. שפסק כדעת רש"י ששמע קודמת לוהיה אם שמוע, ומכל מקום פסק שצריך גם כתיבה כסידרון בתורה.

12. בראשונים מבואר שמחלוקת רש"י ור"ת היא גם בתפילין של יד כיצד הסדר. והגרי"ז (פ"ה מתפילין ה"א) הביא שהגר"ח הקשה בזה מה שייך סדר בתפילין של יד. והרי אם כתב הפרשיות של יד על ארבעה קלפים כשר. והיינו שכל פרשה היא נפרדת מחברתה. ואם כן מה שייך כלל דין סדר בזה.

כנגד התפילין, צריך גם כן שיהיו הפרשיות מגוללות מהסוף להתחלה, כדי שיהיו מונחות כנגד הקורא בצורת קריאה. והובאו דבריו ברמ"א (ל"ב מ"ו).

11. והתוס' הקשו עליו מהמכילתא שמפורש בה שסדר הפרשיות הוא קדש והיה כי יביאך שמע והיה אם שמוע. ומכח קושיא זו חידשו התוס' שנאמר בתפילין גם סדר כתיבתן. וצריך לכתוב את הפרשיות כסדר שהן כתובות בתורה, ועל זה נאמר במכילתא ששמע קודמת לוהיה אם שמוע היינו לסדר כתיבתן. אך בהנחתן בתפילין בזה והיה אם שמוע קודמת לשמע.

וכתב הגרי"ז (פ"ה מתפילין ה"א) שלכאורה כל דין זה שיש סדר כתיבה הוא רק לדעת ר"ת כדי ליישב את הקושיא מהמכילתא. אך לדעת